

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ТРАНСПОРТНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет економіки та права

Кафедра економіки

**МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
ДО ПРОХОДЖЕННЯ
АСПРАНТСЬКОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ**

рівень вищої освіти
галузь знань
спеціальність
освітньо-наукова
програма

третій (освітньо-науковий) рівень
05 «Соціальні та поведінкові науки»
051 Економіка
Економіка

Київ 2024

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ТРАНСПОРТНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет економіки та права

Кафедра економіки

**МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
ДО ПРОХОДЖЕННЯ
АСПРАНТСЬКОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ**

рівень вищої освіти
галузь знань
спеціальність
освітньо-наукова
програма

третій (освітньо-науковий) рівень
05 «Соціальні та поведінкові науки»
051 Економіка
Економіка

ЗАТВЕРДЖЕНО

на засіданні Науково-методичної ради
Національного транспортного університету
Протокол № 45 від 03 липня 2024 р.

Київ НТУ 2024

Методичні вказівки до проходження аспірантської педагогічної практики для здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти освітньо-наукової програми «Економіка» підготовки докторів філософії за спеціальністю 051 «Економіка» галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» / Укл. Л.С. Козак, Н.М. Бондар, А.П. Гречан, А.В. Базиліюк, О.М.Ложачевська. – К.: НТУ, 2024. – 9 с.

Укладачі: к.е.н., професор Людмила КОЗАК,
д.е.н., професор Наталія БОНДАР,
д.е.н., професор Алла ГРЕЧАН,
д.е.н., професор Антоніна БАЗИЛІЮК,
д.е.н., професор Олена ЛОЖАЧЕВСЬКА,

Рекомендовано методичною комісією факультету економіки та права,
протокол № 10 від 26 червня 2024 р.
Голова методичної комісії факультету _____ Наталія ГОРІДЬКО

© Людмила КОЗАК, 2024 р.
© Наталія БОНДАР, 2024 р.
© Алла ГРЕЧАН, 2024 р.
© Антоніна БАЗИЛІЮК, 2024 р.
© Олена ЛОЖАЧЕВСЬКА, 2024 р.
©НТУ, 2024 р.

1. Загальні положення

Відповідно до «Порядку підготовки здобувачів вищої освіти доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах)», затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 р. № 261, педагогічна практика передбачена як один із компонентів програми підготовки науково-педагогічних та наукових кадрів вищої кваліфікації. Практична підготовка у формі асистентської педагогічної практики є складовою частиною професійної підготовки аспірантів ОНП «Економіка» і визначальним етапом їх підготовки до науково-педагогічної діяльності. Порядок і форми проходження педагогічної аспірантської практики регламентується Положенням про педагогічну практику аспірантів Національного транспортного університету.

Педагогічна практика в системі післядипломної освіти є компонентом професійної підготовки до науково-педагогічної діяльності та являє собою вид практичної діяльності аспірантів по здійсненню навчально-виховного процесу у вищій школі, включаючи викладання спеціальних дисциплін, організацію навчальної діяльності студентів, науково-методичну роботу.

Основною метою педагогічної практики є вироблення і закріплення педагогічних навичок, вдосконалення знань, необхідних для роботи у вищих навчальних закладах, формування вмінь застосувати їх у навчально-виховному процесі під час виконання функцій викладача.

Базою для проходження педагогічної практики є кафедра Університету, за якою закріплений аспірант. Крім того, аспірант може пройти стажування на кафедрах (в підрозділах) інших ЗВО.

2. Мета та завдання педагогічної практики

2.1. Метою педагогічної практики аспірантів є набуття навичок та вмінь навчально-методичної роботи.

2.2. В процесі проходження педагогічної практики аспіранти повинні знати:

- основи педагогіки вищої школи,
- основи учбово-методичної діяльності у вищих навчальних закладах,
- психологічні аспекти навчання та творчої діяльності.

2.3. Під час педагогічної практики аспіранти повинні оволодіти навичками:

- структурування та психологічно грамотного перетворення наукових знань в навчальний матеріал,
- систематизації навчальних та виховних задач,
- методами та засобами інтерактивного навчання, складання ситуаційних задач, тестових завдань,
- застосування новітніх освітніх технологій.

2.4. В процесі практичної діяльності ведення навчальних занять повинні бути розвинуті вміння формулювати навчально-виховну мету, адекватного вибору типу і виду занять, використання різних форм організації навчальної діяльності студентів: діагностики, контролю та оцінки ефективності навчальної діяльності.

2.5. В ході відвідування занять викладачів відповідних дисциплін аспіранти повинні ознайомитися з різними способами структурування і представлення навчального матеріалу, способами активізації навчальної діяльності, особливостями професійної риторики, з різними способами та прийомами оцінювання навчальної діяльності у вищій школі.

3. Зміст педагогічної практики

Педагогічна практика аспірантів передбачає такі види діяльності:

3.1. Знайомство з організацією навчально-виховного процесу у вищій школі.

3.2. Вивчення досвіду викладання провідних викладачів Університету під час відвідування аудиторних занять з навчальних дисциплін.

3.3. Розробка плану та змісту навчальних занять, методична робота

з дисципліни.

3.4. Самостійне проведення навчальних занять з дисципліни (семінарів, практичних занять), самоаналіз.

3.5. Участь в оцінюванні якості різних видів робіт студентів.

3.6. Індивідуальна робота зі студентами, керівництво науковими студентськими дослідженнями.

4. Організаційні основи педагогічної практики

4.1. Загальне керівництво педагогічною практикою та науково-методичне консультування здійснює науковий керівник аспіранта.

4.2. Загальний обсяг педагогічної практики складає не менше 5 кредитів ЄКТС, у тому числі:

4.2.1. 80 відсотків педагогічної практики складає навчально-методична робота (підготовка до занять, методична робота, відвідування та аналіз занять, проведення консультацій, керівництво різними видами діяльності студентів);

4.2.2. 20 відсотків загального часу педагогічної практики відводиться на аудиторне навантаження (проведення практичних занять).

4.2.3. Відповідні години аудиторної педагогічної практики аспіранта зараховуються до педагогічного навантаження наукового керівника.

4.3. Терміни проходження практики визначаються в індивідуальному плані аспіранта, затверджуються науковим керівником, завідувачем кафедри, до якої прикріплений аспірант.

4.4. Аспірант спільно з науковим керівником та за погодженням з завідувачем кафедри складає графік проходження практики.

4.5. Науковий керівник добирає тематику занять та навчальні групи для проведення педагогічної практики та надає методичну допомогу в плануванні та організації навчальної взаємодії.

4.6. Науковий керівник контролює роботу аспіранта, відвідування занять та інші види його роботи зі студентами, приймає заходи щодо ліквідації недоліків в організації практики.

4.7. Аспірант має право з усіх питань, які виникають під час проходження практики, звертатись до наукового керівника, завідувача кафедри; вносити пропозиції з удосконалення організації педагогічної практики.

4.8. Аспірант під час проходження практики за попередньою домовленістю може відвідувати заняття провідних фахівців НТУ з метою вивчення методики викладання, знайомства з передовим педагогічним досвідом.

4.9. Аспірант виконує всі види робіт, передбачені програмою педагогічної практики, ретельно готується до кожного заняття.

4.10. Аспірант підпорядковується правилам внутрішнього розпорядку Національного транспортного університету, розпорядженням адміністрації та керівників практики. У разі невиконання вимог, які висуваються практиканту, аспірант може бути відсторонений від проходження практики.

4.11. Аспірант, відсторонений від практики або робота якого на практиці визнана незадовільною, вважається таким, що не виконав індивідуальний план, і підлягає відрахуванню.

4.12. Аспірант повинен протягом 10 робочих днів після закінчення практики надати звітну документацію.

4.13. Науковий керівник надає відгук про проходження аспірантом практики

5. Звітна документація

5.1. За підсумками проходження педагогічної практики аспірант надає:

5.1.1. загальний звіт про проходження практики (ПІБ аспіранта, спеціальність, кафедра, ПІБ наукового керівника, період проходження практики, загальний обсяг годин; сітка занять (дати проведення, академічна група, тема, вид занять), підписаний завідувачем кафедри (додаток);

5.1.2. відгук кафедри про проходження аспірантом практики;

5.1.3. відгук наукового керівника про проходження практики.

5.2. Аспіранти, які проводять заняття за трудовою угодою в межах НТУ звільняються від педагогічної практики та атестуються на основі наданої звітної документації.

5.3. Аспіранти мають право проходити педагогічну практику в інших вищих навчальних закладах України та за кордоном, з наступним поданням щоденника практики та розгорнутого відгуку від відповідального куратора проходження практики.

5.4. Зазначена документація зберігається в індивідуальному плані аспіранта і розглядається під час атестації.

Додаток

(Зразок)

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ТРАНСПОРТНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри

_____ (П.І.П.)

ПОГОДЖЕНО
Науковий керівник

_____ (П.І.П.)

ЗВІТ

за результатами проходження педагогічної практики
аспіранта очної (заочної) форми навчання

(прізвище, ім'я, по батькові)

Стислий опис змісту педагогічної практики

1. Знайомство з організацією навчально-виховного процесу у вищій школі.
2. Вивчення досвіду викладання провідних викладачів Університету під час відвідування аудиторних занять з навчальних дисциплін (за попередньою згодою).
3. Розробка змісту навчальних занять, методична робота з дисципліни.
4. Відвідування аудиторних занять, проведених науковим керівником.
5. Самостійне проведення навчального заняття з дисципліни.

Дата і час проведення	Академічна група	Тема заняття	Вид занять

6. Індивідуальна робота зі студентами, керівництво науковими студентськими дослідженнями
7. Участь в оцінюванні якості різних видів робіт студентів.
8. Відгук наукового керівника.

(дата)

Аспірант _____ (П.І.П.)